

Inform'APLEC

NEWSLETTER de l'ASSOCIACIÓ PER A L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ de CATALUNYA NORD

26 de setembre 2021 / 6

El català a la universitat de Perpinyà

Les noves formacions de l'IFCT: llicenciatura, màsters

Ja sem reprès els cursos a la universitat per un nou any universitari, i coincideix amb el nou contracte quinquenal que ha renovat totes les formacions universitàries. Tenim doncs a l'IFCT una **nova llicenciatura de català, un nou màster** de català i relacions transfrontereres i **un nou màster MEEF** que prepara un nou CAPES de català. Els estudiants arribats en 1er any ja són més de 15 inscrits – i sempre esperem que se n'afegeixin, una desena segueixen els estudis superiors en màster, i una dotzena se formen per al professorat de català en màster MEEF.

Els continguts dels estudis superiors de català a Perpinyà volen posar l'accent sobre l'aprofundiment i el perfeccionament del domini de **la llengua** (a més dels coneixements literaris, sociolingüístics, històrics, geogràfics i de la societat dels Països Catalans). La nova llicenciatura i els nous màsters comporten més mòduls de llengua: morfosintaxi, filologia, traducció i interpretació, expressió oral, a cada semestre. A més de tots els cursos EN català, és clar. Es practica la immersió.

I l'IFCT sempre proposa Certificats de llengua catalana – **CeLCat** – amb 2h de curs per setmana, amb 3 nivells (A, B1 i B2, debutants i perfeccionament) els dilluns i dimarts a les 6. Són destinats a estudiants, adults, actius desitjosos d'iniciar-se o millorar el seu nivell. Tot just comença i encara és temps d'apuntar-s'hi i de fer-ne difusió.

NOVA CIRCULAR, CNED, QÜESTIÓ AL GOVERN

Arran de la reunió mantinguda per Castex amb les escoles immersives associatives i les oficines públiques de la llengua, el Ministeri d'educació prepara una circular destinada a garantir la continuïtat de l'ensenyament immersiu. L'APLEC, des seu costat, treballa perquè el CNED integri el català als cursos a distància per permetre als liceans de seguir ensenyament d'especialitat quan no n'hi ha al seu establiment. També ha sol·licitat que se publiqui una circular sobre l'ensenyament bilingüe al liceu i plantejarà properament una qüestió escrita al govern per demanar solucions als disfuncionaments de l'ensenyament del català.

MATIGNON RESPON A L'IEC SOBRE EL CATALÀ

El gabinet del primer ministre Castex ha respost a una carta enviada abans de l'estiu, des de Barcelona, per la presidenta de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, Teresa Cabré, que insistia en la importància de garantir la protecció i l'ensenyament de la llengua catalana.

DONA SUPORT A LA LLENGUA, FES-TE MEMBRE de L'APLEC : demana l'adhesió a aplec@aplec.cat (20 € l'any)

Si vols rebre la newsletter de l'APLEC en format paper, envia'ns la teua adreça postal.

La CRÒNICA DOMINICAL a L'INDÉPENDANT

L'INDÉPENDANT - DIMANCHE 19 SEPTEMBRE 2021

EN CATALÀ

Els avis, futur del català (1)

El context sociolingüístic nord-català no és dels més saludables. Les iniciatives institucionals, els compromisos associatius, les incansables escoles catalanes mantenen l'estat actual de la llengua sense aconseguir reactivar potencialment el seu ús. A quin ús mític ens referim? A una presència del català més o menys generalitzada durant els anys 1910 a Catalunya Nord. Sem ben lluny d'aquella realitat. Fins no fa gaire s'ho calia pensar dues vegades abans d'obrir la boca en català: estudiar si el context era hostil, si els oients

eren capaços d'entendre i percebre si la imatge donada com a catalanoparlant no es veia perjudicada. Massa paràmetres per expressar-se en català. Els condicionants enumerats aquí tendeixen a qüestionar-se d'un punt de vista pessimista. Reformulem l'enumeració en mode optimista: i si el context és favorable, els oients receptius i la imatge valoritzant? Posem-nos a la pell d'aquells avis i àvies que van créixer parlant català en l'àmbit familiar. Hagueren d'afrontar la metamorfosi d'un entorn lingüístic que denigrava

la llengua catalana davant de la francesa. Massa plaça per a dues grans llengües. L'una se va acabar malfiant de l'altra. Haguessin pogut seguir de bracet, còmplices per allò del bilingüisme utòpic. I bé no, calgué passar a confrontacions i jocs de poder que malmetieren el català en una diglòssia plenament insultant. (seguirà)

Miriam Almarcha Paris

➤ Crònica coordinada per l'APLEC, Associació per a l'ensenyament del català (apleccatalunya@hotmail.com)

➤ Escoltable als podcasts de L'Indépendant

Les ACTIVITATS de l'APLEC

- Edició i difusió de la newsletter *Inform'APLEC* (20-27/9/2021)
- Estand amb el SIOCCAT al Saló dels batlles (23-24/9/2021)
- Impressió, enviament i distribució del *Mil Dimonis* de setembre a 7500 exemplars (23/9/2021)
- Entrevista de candidats per la comissió editorial *Mil Dimonis* (24/9/2021)
- Preparació d'una reunió amb el primer ministre amb la FLAREP (25/9/2021)
- Enviament de les cròniques en català n°209 i 210 a *L'Indépendant* (25/9/2021)
- Signatura d'un conveni APLEC-CFPC per preparar candidats al CRPE bilingüe (26/9/2021)

Michel FELTIN PALAS, redactor en cap de *L'Express* era a Elna el passat 11 de setembre en motiu d'una conferència organitzada pel SIOCCAT i la vila d'Elna, intitulada "*Pourquoi parler catalan alors que tout le monde comprend le français?*". Amb aquest títol un xic provocador, el periodista detalla perquè és indispensable de salvaguardar les llengües i de transmetre el patrimoni lingüístic a les noves generacions. En presència del batlle i vice-president del Consell departamental (i encarregat de la llengua catalana) Nicolas Garcia, del director de l'OPLC, del president de la Bressola, Feltin Palas que també difon una lletra d'informació setmanal gratuïta – "**Sur le bout des langues**" – juntament amb el diputat Christophe Euzet, els presidents de l'APLEC i del SIOCCAT van debatre de la necessitat que l'Estat francès canviï en els anys a venir la seua filosofia ideològica i el seu marc legal per tal de respectar la diversitat lingüística i el dret internacional que garanteix la llibertat dels locutors de totes les llengües de parlar llur llengua. https://www.lexpress.fr/region/sur-les-bout-des-langues-langues-francaise-et-regionales_2032767.html

Lectura recomanada: *Som dones, som lingüistes, som moltes i diem prou*, M. Carme Junyent (dir), Eumo, 2021

L'ACTUALITAT de la LLENGUA CATALANA a la premsa

Le Peuple Breton, setembre 2021
Politique en faveur du breton : formation des élus
 L'ARIC s'adapte à la demande sociale et propose une formation d'une journée intitulée « Mettre en œuvre une politique publique en faveur de la langue bretonne dans mon territoire » : ouverture d'une filière bilingue, mise en valeur sur l'espace public, aller plus loin, partager ses innovations, comprendre les enjeux, découvrir les méthodes de co-construction, établir un programme d'actions globales, étoffer son réseau...

Langues / Le rapport Kerlogot s'attaque au modèle Diwan
 A llegir al *Peuple Breton* de setembre 2021, pàgina 18, per Nil Caouissin.

3

SORTIDA PEDAGÒGICA dels ESTUDIANTS de CATALÀ a CADAQUÉS amb l'ESCRITOR JORDI CABRÉ

L'IFCT (Institut Franco-Català Transfronterer) comunica :

Primera sortida pedagògica de l'any universitari el dijous 23 de setembre a l'IFCT on els estudiants dels Estudis catalans van efectuar una visita comentada pels carrers de Cadaqués guiats per l'escriptor Jordi Cabré. El premiat Sant Jordi que està actualment treballant amb estudiants i professors de l'IFCT a la

traducció en francès de la seua obra '*Digues un desig*' ha fet descobrir un Cadaqués dalinià escenari de la seua pròpia novel·la. Els estudiants van ser acompanyats per llur professora de literatura Irene Muñoz i per la professora de la Universitat de Girona Carla Ferrerós que intervé també enguany a la llicenciatura de

català de Perpinyà, a més dels ensenyants de l'IFCT responsables de les formacions. Una dia profitós i fructuós que va seguir amb un picnic a la platja de Port Lligat i una visita final al monastir de Sant Pere de Rodes.

FOTOS : Jordi Cabré i els estudiants de l'IFCT.

La TRIBUNA

LA MISSIÓ DE L'EDUCACIÓ NACIONAL: TRANSMETRE EL CATALÀ

Alà Baylac Ferrer

Ens trobem a l'inici del segle 21 a un tombant, un moment clau de la història de la presència de la llengua catalana a Catalunya Nord. El català que té els seus orígens al Rosselló, al Vallespir, al Conflent, a Cerdanya – entre altres indrets de la Catalunya vella – fa més de mil anys, podria segons els estudis dels lingüistes (vegeu els reports de la UNESCO) desaparèixer a la República francesa els pròxims decennis i no arribar al segle 22. Com centenars d'altres llengües del món. Els sociolingüistes saben perfectament com funciona un procés de substitució lingüística ; i Catalunya Nord presenta – en l'estat actual de les condicions en les quals l'obliguen a sobreviure la legislació i les institucions franceses – tots els signes d'una desaparició anunciada si no procedim ara mateix a un canvi ràpid i immediat. Sabem perfectament – responsables polítics, pedagogs i sociolingüistes – les solucions i els remeis necessaris per a la supervivència del català a Catalunya Nord : l'escola. L'escola pública ja ha fet possible l'adquisició a gran escala d'una llengua per tota la població : amb les lleis de 1882 i la immersió lingüística en francès.

El que l'escola ha fet en un sentit pel francès, ho pot fer pel català. La institució, els ensenyants saben com funciona : l'ensenyament bilingüe en català ja compta actualment més de 4000 alumnes i uns 150 ensenyants. La qüestió essencial que determina el futur del català a Catalunya Nord és la voluntat de l'Educació nacional d'engatjar la generalització de l'ensenyament en català per obtenir que els pròxims decennis la corba de joves catalanòfons torni a créixer, com ja s'està produint al País Basc amb la meitat dels alumnes en classes bilingües i immersives.

L'Educació nacional té com a missió de transmetre el català a les noves generacions de Catalunya Nord i així de salvar la llengua. Les raons d'aquesta missió són múltiples. En primer perquè la funció de l'Educació pública és de preparar el més bé possible els joves per llur vida futura ; i formar ciutadans bilingües és molt millor que d'instruir monolingües. Tots els neurolingüistes ho diuen. No tindria sentit que tenint els mitjans de fer bona feina, la institució triés expressament de fer-ho malament.

El segon motiu pel qual l'Educació nacional té una missió envers el català rau en la mateixa Constitució que fixa en el seu article 75-1 que les « *langues régionales appartiennent au patrimoine de la France* ». L'ensenyament públic, com és lògic i responent a les reiterades declaracions de màxims responsables governamentals francesos, contribueix a la tasca de preservació i transmissió d'aquest patrimoni i riquesa. Igual que hi ha urgència climàtica i ecològica, sem entrat també en una transició lingüística que implica d'actuar ara i aquí, sense cap més dilació.

Finalment un tercer argument de l'Educació nacional de transmetre el català és la seua missió de servei públic i de garantia de la igualtat, tal com expressa la divisa republicana. És obligació de l'educació pública de posar a disposició de totes i tots els alumnes els mateixos (i millors) avantatges i recursos per llur formació i educació. L'ensenyament públic bilingüe i immersiu és el sol que garanteix la igualtat d'accés de tothom, nins i nines, pares i mares, a l'adquisició del català i als beneficis del bilingüisme.

La transmissió del català, que forma part del patrimoni de la República, és missió i deure de l'Educació nacional. I ni esmentem aquí el respecte dels drets internacionals dels infants, o els principis democràtics corresponent a la voluntat molt majoritària dels ciutadans i dels seus elegits de desenvolupar l'ensenyament del català.

4

Ets professor-a d'escola o de català al secundari, ets pare o mare d'alumne, ets estudiant, o simplement t'interessa, t'apassiona la llengua catalana. Doncs tu també envia'ns la teua reflexió, comentari, proposta, anàlisi sobre el català o el seu ensenyament a info@aplec.cat.